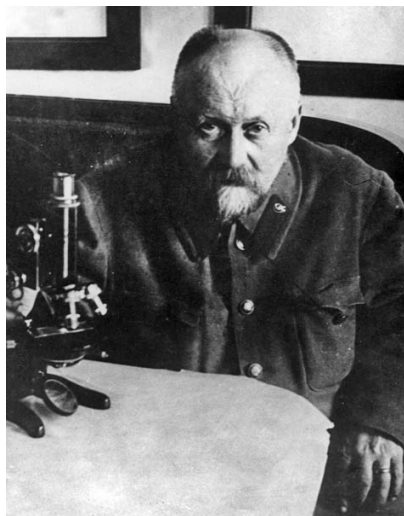

ЗАБОЛОТНИЙ Данило Кирилович (16(28). 12. 1866, с. Чоботарка, нині Заболотне Крижопіл. р-ну Вінн. обл. — 15. 12. 1929, Київ, похов. у рідному селі) — лікар-епідеміолог, мікробіолог. Доктор медицини (1908), професор (1898), академік АН СРСР (1929), ВУАН (1922; 1928–29 — президент). Закін. Новорос. університет в Одесі (1891), Університет св. Володимира у Києві (1894). Відтоді працював лікарем у Поділ. губ., 1895–97 — у Київ. військ. шпиталі. 1898 організував у С.-Петербур. жін. мед. інституті першу в Росії каф. бактеріології, очолював її до 1928. Водночас 1919–23 — ректор Одес. мед. інституту, де 1920 заснував першу в світі каф. епідеміології; 1924–28 — проф. Військ.-мед. академії в Ленінграді (нині С.-Петербург). Засн. (1928) і дир. Інституту мікробіології та епідеміології (нині Інститут мікробіології і вірусології ім. З. НАНУ, Київ). Співзасн. Між-нар. товариства мікробіологів. Один з основоположників епідеміології в СРСР. Учасник та кер. низки експедицій з вивчення чуми, зокрема в Індію, Аравію, Монголію, Китай. 1918 очолював боротьбу з холерою в Петрограді (нині С.-Петербург), 1920 — з висип. тифом. Вивчав

збудник чуми, довів, що його носіями є гризуни, а переносниками — блохи, виявив природні вогнища, описав форми захворювання, шляхи передачі бубонної й легеневої форм, розробляв протичумні вакцини й сироватки. Довів ефективність імунізації у боротьбі з холерою, можливість носіння її збудника здоровими людьми. Досліджував також перебіг сифілісу (розробив серол. реакції для діагностики, описав властивості й місця перебування в організмі збудника), газової гангрені, дифтерії, черев. та висип. тифів, дизентерії, малярії, грипу. 1930 у с. Заболотне створ. [Заболотного Д. К. академіка Меморіальний музей](#), НАНУ заснувала премію його імені.

Основні праці

Чума. Эпидемиология, патогенез и профилактика. С.-Петербург, 1907; Частная бактериология. С.-Петербург, 1908; Сифилис, его патогенез и этиология. Петроград, 1919; Основы эпидемиологии. Т. 1. Москва; Ленинград, 1927; Курс микробиологии. Х., 1932; Избранные труды: В 2 т. К., 1956–57.

Рекомендована література

1. Дроботько В. Г. Данило Кирилович Заболотний. К., 1958;
2. Білай В. Й. Життя, віддане людям. К., 1966;
3. Московець С. М. Академік Д. К. Заболотний. К., 1966;
4. Даниил Кириллович Заболотный (1866–1966): Библиогр. указ., посвящ. 100-летию со дня рожд. О., 1966;
5. Д. К. Заболотний і сучасна мікробіологія та епідеміологія. К., 1967;
6. Білай В. Данило Кирилович Заболотний. К., 1979;
7. Калита В. Т. Данило Заболотний: Біогр. повість. К., 1981.

[І. Г. Скрипаль](#)

Бібліографічний опис:

Заболотний Данило Кирилович / І. Г. Скрипаль // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17215>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).